

Gezien en gelezen

□ Karin Gerritsen-van Leeuwenkamp

Scheuermann, F., & Björnsson, J. (Eds.) (2009). The transition to computer-based assessment. New approaches to skills assessment and implications for large scale testing. Luxembourg: Office for official publications of the European Communities: European Communities. <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/111111111/8713>.

In september 2008 heeft het Joint Research Centre (JRC, IPSC) van de Europese Commissie samen met het Educational Testing Institute van IJsland, een expert workshop gehouden over 'The Transition to Computer-Based Assessment - Lessons learned from the PISA 2006 Computer Based Assessment of Science (CBAS) and implications for large scale testing'. De bundel die hier wordt besproken, bevat de bijdragen aan de workshop aangevuld met een aantal artikelen die verschillende aspecten van CBAS behandelen. In het bijzonder wordt aandacht gegeven aan de vergelijking tussen 'paper-pencil tests' (PPT) en 'computer based assessment' (CBT). De bundel beoogt een overzicht te geven van de onderwerpen die spelen bij de overgang naar computer-based assessments zowel op nationaal als internationaal niveau.

De 27 bijdragen in deze bundel zijn gerangschikt in de volgende vijf delen: I Assessment Needs and European Approaches; II General Issues of Computer-Based Testing; III Transition from Paper-and-Pencil to Computer-Based Testing; IV Methodologies of Computer-Based Testing; V The PISA 2006 Computer-Based Assessment of Science (CBAS).

In de veelheid van bijdragen kan elke lezer wel iets naar zijn of haar gading vinden. Deze bespreking richt zich op een aantal bijdragen in het derde deel. Hierin wordt duidelijk hoe complex de overgang van PPT naar CBT is. Om de voor- en nadelen van de overgang van PPT naar CBT in kaart te brengen zijn een risico en een financiële analyse gewenst. In de risico analyse worden de risico's, de frequentie en de impact van risico's in kaart gebracht¹. Een voorbeeld uit zo'n risico analyse is het aspect toegang tot toetsen. CBT heeft als voordeel dat studenten makkelijke toegang hebben tot de toets, maar de veiligheidsrisico's zijn een nadeel. De uitdaging is om maximale voordelen met minimale risico's te behalen. Vanuit een risico analyse moet worden besloten of en op welke wijze de geplande verandering van PPT naar CBT wordt gerealiseerd. Naast een risico

analyse is een financiële analyse nodig. Gezien de diversiteit van CBT kan er geen eenduidig antwoord gegeven worden op de vraag of CBT in vergelijking met PPT goedkoper is. Dit dient per situatie geanalyseerd te worden aan de hand van het framework dat gepresenteerd wordt door de schrijvers van het artikel².

CBT kan op verschillende wijzen worden gerealiseerd. Volgens de 'migratory approach' wordt een PPT rechtstreeks zonder aanpassingen overgezet naar CBT. Dit is efficiënt en goedkoop, maar een nadeel is dat het geen innovatief effect heeft op leren, terwijl bovendien de validiteit van de toets vermindert. Daarom is de 'transformational approach' veel wenselijker. Daarbij wordt een geheel nieuw computergestuurd assessment ontworpen, met innovatieve toetsvormen die de mogelijkheden van CBT benutten. CBT beïnvloedt de validiteit van de toetsen doordat naast kennis van de leerstof ook kennis van ICT wordt gemeten. Studenten die ervaren zijn met ICT scoren beter dan studenten zonder die ervaring.³ Meisjes scoren significant beter op een PPT dan op een CBT, bij jongens is geen significant verschil gevonden.⁴

In de bundel worden verschillende onderwerpen over PPT en CBT behandeld. Daardoor is de bundel bruikbaar voor lezers van *EXAMENS* die zich breed willen oriënteren op de verschillende aspecten van de overgang van PPT naar CBT. Lezers die een overgang van PPT naar CBT daadwerkelijk binnen een organisatie willen realiseren kunnen met behulp van deze publicatie aanvullende literatuur zoeken.

Mw. K.J. Gerritsen-van Leeuwenkamp is docent en voorzitter van de onderwijs-toetscommissie bij Hogeschool Saxion. E-mail: k.j.vanleeuwenkamp@saxion.nl.

¹Van Lent, G. Risks and benefits of CBT versus PBT in High-Stakes Testing: Introducing key concerns and decision making aspects for educational authorities. pp. 83-91.

²Farcot, M., & Latour, T. Transitioning to computer-based assessments: A question of costs. pp. 108-116.

³Kiris-Papadakis, K., & Kollias, A. Reflections on paper-and-pencil tests to eAssessments: narrow and broadband paths to 21st century challenges. pp. 99-103; Meijer, R. Transition to computer-based assessment motivations and considerations. pp. 104-107.

⁴Csapo, B., Molnar, G., & Toth, K. R. Comparing paper-and-pencil and online assessment of reasoning skills: a pilot study for introducing electronic testing in large-scale assessment in Hungary. pp. 120-125.